

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
Кликните да бисте почели унос текста.
1. Датум и орган који је именовао комисију 24. 2. 2026. Наставно – научно веће Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици 2. Састав комисије, име и презиме сваког члана, звање, ужа научна област, назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен: - Др Александар Животић, редовни професор, Одељење за историју Филозофског факултета у Београду, научна област Историјске, археолошке и класичне науке, ужа научна област Историја Југославије, председник Комисије. - Др Саша Станојевић, редовни професор, Катедра за Историју Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Историјске, археолошке и класичне науке, ужа научна област Историја модерног доба, члан. - Др Милош Марсенић, ванредни професор, Катедра за Историју Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Историјске, археолошке и класичне науке, ужа научна област Историја модерног доба, члан. - Др Владан Виријевић, редовни професор, Катедра за Историју, Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Историјске, археолошке и класичне науке, ужа научна област Савремена историја, ментор. - Др Александар Стаматовић, доцент, Студијски програм Историја, Филозофски факултет Никшић Универзитет Црне Горе, научна област Историјске, археолошке и класичне науке, ужа научна област, Историја новог вијека, ментор.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
Кликните да бисте почели унос текста.
1. Име, име једног родитеља, презиме: Филип Драгољуб Вучетић 2. Датум рођења, општина, република: 7. 03. 1992 Подгорица Црна Гора СРЈ 3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 25. 09. 2021 Универзитет у Источном Сарајеву Филозофски факултет Пале „Политички систем у Књажевини/Краљевини Црној Гори 1905-1914. године“ 4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Модерна и национална историја
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
БЕНЕРАЛ РАДОМИР ВЕШОВИЋ (1871-1938): ЖИВОТ И ДЈЕЛО
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.
Комисија констатује да садржај докторске дисертације (дисертација) одговара предложеном

и одобреном нацрту. Завршени текст дисертације се састоји из Предговора, Увода, седам поглавља са подпоглављима, Закључка, Пописа извора и литературе, Прилога и Резимеа на: српском, енглеском и руском језику. **Предговор** (1-14) садржи објашњење ауторовог приступа посматраној проблематици, предмету и методологији истраживања, као и критички преглед главних архивских извора, објављених извора и литературе. **Увод** (15-28) садржи четири подпоглавља, и то: податке о терену, племену и породици Вешовић, из које је потекао Ђенерал Вешовић; кратак осврт на друштвене прилике тог простора и Црне Горе у XIX вијеку; податке о младости и школовању Ђенерала Вешовића. Друго поглавље **Војна и политичка каријера до Првог Балканског рата** (29-75), садржи четири подпоглавља, и то: **Од Народне Скупштине до истражног затвора** (29-43), **На црногорско-турској граници** (60-75), **Устанак у Малесији 1911. године** (55-59) и **Превечерје рата** (60-75). Треће поглавље **Балкански ратови 1912 – 1913.** (76-123), садржи седам подпоглавља, и то: **План ратних дејстава Источног одреда** (76-79), **Почетак ратних операција** (79-83), **Дејство Васојевићке бригаде у Плавско-гусињској област** (83-93), **Операције Васојевићке бригаде у Метохији** (94-97), **Двовлашће у Ђаковици** (98-111), **Опсада Скадра** (111-123), **Повратак у Метохију** (123-132). Четврто поглавље **Први свјетски рат 1914 – 1918.** (133-231) садржи седам подпоглавља, и то: **Политичке прилике у Црној Гори уочи Првог свјетског рата** (133-139), **Јулска криза и почетак ратних дејстава** (139-146), **Ратни пут Старосрбијанског одреда** (146-167), **Министар војни** (167-180), **Инспиратор устанка** (180-196), **„Гди вам је сабља господине генерале“** (196-207), **Комитовање и предаја** (207-231). Пето поглавље **У Краљевини СХС/Југославији (1918-1938)** (232-287) састоји се од шест потпоглавља: **Став Радомира Вешовића према уједињењу Црне Горе и Србије** (232-239), **Сумња на суберзивну дјелатност Радомира Вешовића** (239-247), **Судски процес против Радомира Вешовића** (247-255), **Штампа о афери „Вешовић“** (255-263), **Црногорски федералиста** (263-278), **Последње године и смрт** (278-287). Шесто поглавље **Радомир Вешовић као стваралац** (288-315) има подпоглавља **Биљешке Ђенерала Радомира Вешовића** (288-291), **Радомир Вешовић о савременицима** (291-297). Последње седмо поглавље **Радомир Вешовић као књижевни и драмски лик** (298-315) такође се састоји од два потпоглавља и то: **Радомир Вешовић у прози и поезији** (298-309), **На филмском платну** (309-315). Излагање у основном дијелу дисертације завршава се **Закључком** (316-324), након чега слиједи списак извора и литературе. У прилозима аутор прилаже архивска документа и фотографије које је лично снимио у Буковој Пољани.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У складу с одредабама Правилника о докторским академским студијама Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици (чл.59, ст. 2, 3, и 4) извршена је софтверска провјера оригиналности рукописа докторске дисертације кандидата Филипа Вучетића. Анализа је показала да је проценат поклапања 0 %, из чега се недвосмислено може закључити да се ради о оригиналном и савјесном научном истраживању, реализованом у складу са савременим научним правилима и етичким принципима у науци. Према стеченим сазнањима, колега Филип Вучетић се у структури дисертација определио за биографски модел, комбинован са хронолошко – тематским принципом излагања резултата с више међусобно повезаних дјелова. **Предговор** садржи објашњење предмета и методологије истраживања, као и критички преглед извора и литературе. **Увод** садржи преглед краја из кога потиче Ђенерал Вешовић и историјски развој племена Васојевића и братства Вешовића из кога потиче, те његову младост и школовање. У првом поглављу **Војна и политичка каријера до Првог Балканског рата**, акценат се ставља на војну и политичку каријеру Радомира Вешовића до почетка Првог Балканског рата, те односе са околним територијама под османском државом, на основу функција које је покривао. У другом поглављу **Балкански ратови 1912 – 1913. године**, анализирају се

операције црногорске војске у јединицама којима је командовао Радомир Вешовић, те стање у Метохији, гдје је Вешовић био обласни управитељ и командант дивизије до почетка Првог свјетског рата. У трећем поглављу **Први свјетски рат 1914 – 1918.**, представљају се активности и улога бригадира Вешовића као команданта Старосрбијанског одреда, команданта похода на Скадар, министра војног, организатора устанка, комите и интерниране особе. У четвртом поглављу **У Краљевини СХС/Југославији 1918-1938.**, анализирају се друштвени и политички ставови Радомира Вешовића према уједињењу, његово пензионисање, прелазак ставовова од подржаваоца уједињења до критичара нове државе, хапшење, суђење, и улазак у политички живот преко црногорских федералиста. Такође се анализира његова подршка краљевој диктатури, те његове посљедње године живота и смрт. У петом поглављу **Радомир Вешовић као стваралац** представљају се његови мемоари и биљешке, ставови о савременицима и чланци. У шестом поглављу **Радомир Вешовић као књижевни и драмски лик**, акценат се ставља на личност Радомира Вешовића као инспирацију за књижевна и филмска дјела. **Закључак** доноси сумиране резултате истраживања и по својој природи представља обимнији сажетак и анализу података изнијетих у основном тексту дисертације. Дисертација садржи детаљан попис архивских извора, објављених извора, фото извора и литературе.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање у оквиру рада на докторској дисертацији

- Филип Д. Вучетић, „Политичке диобе у Црној Гори у првој половини XX вијека“, *Српска баштина*, 2/2024, 188-208;
 Филип Д. Вучетић, „Писање штампе о суђењу ђенералу Радомиру Вешовићу 1921. године“, *Српска баштина*, 1/2025, 183-199;
 Филип Д. Вучетић, „Прилог за биографију ђенерала Радомира Вешовића (1871-1938)“, *Српска баштина*, 2/2025, 147-158;
 Филип Д. Вучетић, „Операције црногорске војске у Горњем Полимљу 1879/1880. и 1912. године“, *Историјски записи*, 3-4/2025, 135 -151.

VII ЗАКЉУЧЦИ, ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација Филипа Вучетића представља вредан допринос савременој српској и уже црногорској историографији, који освјетљава живот и дјело једног од најзначајнијих црногорских војсковођа из Балканских и Првог свјетског рата – бригадира црногорске војске и министра војног, те дивизијског ђенерала војске Краљевине СХС, Радомира Вешовића. Аутор дисертације користио је један од најстаријих историографских модела – биографску историју, сложивши је хронолошки и тематски. Колега Вучетић је најприје анализирао у виду прегледних података историју васојевићког племена, као бројчано и територијално највећег брђанског племена, које се од половине XIX вијека снажно интегрише у Црну Гору, кроз процес који траје деценијама. Тему сужава на историју братства Вешовића, као једног од најзначајнијих братстава у овом племену, које је изњедрило низ историјских личности, а самим тим и Радомира Вешовића. Колега Вучетић с правом закључује да је основ за регрутацију владајуће елите у тадашњој Црној Гори била припадност главарским братствима, јер традиционална црногорска ратничка средина, није могла да слиједи особе из

породица без главарске генезе. Потом аутор приказује животни пут ђенерала Вешовића, тј. његове најуже породице и његовог најприје општег, а онда и војничког школовања. Вучетић потом комбинованом научном и тематском методом прати и приказује војничку и административну каријеру официра, пограничног комесара и обласног управитеља Радомира Вешовића. Указује на низ проблема са којима се Вешовић као војни и цивилни функционер сусретао у пограничном подручју према османској држави, гдје су били чести конфликти Црногораца са сусједима муслиманима и Албанцима. Посебан акценат Вучетић ставља на улогу Радомира Вешовића као посредника између Црне Горе и Албанаца – католика, у Малисорском устанку 1911. године. Аутор дисертације правилно рјешава и уобличава проблематику утицаја и учешћа једне важне личности у Балканским ратовима, али у супротном смјеру, од појединца ка општим догађајима. Јасно представља командну способност Вешовића у ослобођењу: Плава, Гусиња, Високих Дечана, и Ђаковице. У истом смислу, колега Вучетић објашњава и различите улоге Вешовића у Првом свјетском рату, и то као команданта Старосрбијанског одреда, команданта операције заузећа Скадра, положаја министра војног, иницијатора подизања устанка, комитског активисте и његовог положаја у интернацији. Процес уједињења Црне Горе и Србије и Вешовићев став поводом овог питања, аутор дисертације јасно и хронолошки представља, а исто тако и контра – пут, критичара новог стања, бјегунца и суђеног лица. Аутор јасно представља политичку сцену Црне Горе у Краљевини СХС, потом је сужава на црногорске федералисте и доводи у центрум истраживања, а то је улога Радомира Вешовића у овој политичкој групацији. Нови обрт аутор дисертације прецизно анализира, разматрајући чињеницу да Вешовић подржава краљеву диктатуру. Посљедње године живота ђенерала Вешовића, аутор дисертације јасно сагледава и приказује кроз оновремену штампу, у помену његове смрти 1938. године. Вучетић је у биографски модел приказивања познате историјске личности, а то је ђенерал Вешовић, унио и новину односа релација, углавном мало кориштену у историографским радовима овог типа, а то је однос те историјске личности, о људима и догађајима чији је савременик био. Дакле, аутор дисертације правилно приказује обратну релацију: историјска личност о догађајима, а не само догађаји и извори о историјској личности. Он је у дисертацију унио такође једну мало кориштену методу, практично новину, која наизглед више није предмет историографске опсервације, него умјетничке. Позабавио се и ликом и дјелом изучавање личности у књижевности и драматургији. Тако је у потпуности заокружио опус, приласку и третману једне историјске личности (ђенералу Вешовићу). Аутор дисертације није без разлога узео овакву тему дисертације, јер је ђенерал Вешовић, без сумње, био човјек контраверзних потеза. Кроз дисертацију је колега Вучетић јасно приказао и указао бројне релације ђенерала Вешовића, које су биле контраверзне: од владаревог сљедбеника, до његовог опонента; од капитулационог министра, до инспиратора устанка; од комите до контракомите (окупаторовог колаборатера); од поборника уједињења, до његовог критичара и бунтовника према држави; од официра интегралисте, до припадника дезинтеграционе странке (федералиста); од припадника дезинтеграционе и опозиционе странке, до подржаваоца диктатуре краља Александра; од критичара краља Николе у мемоарима, до његовог апологете у новинским написима. Пред Вучетићем су у овој дисертацији били велики изазови, да представи вријеме, околности и контроверзе једне личности и уклопи их у општи опсег догађаја, који су у прве двије деценије XX вијека у Црној Гори и ширем окружењу, били пуни преокрета и ломова. Аутор их је несумњиво квалитетно и позитивно ријешао. Завршни резултат опсежног истраживања, представља утврђивање главних узрока, различитих фаза и околности токова и свеобухватних посљедица, за једну историјску личност, али и догађаја које је она креирала.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА
НАПОМЕНА:

Докторска дисертација заснована је у кључним приказима, на до сада необјављеној архивској грађи и штампи. У смислу архивске грађе Вучетић је примарно истраживао у архивима у Црној Гори, што је и разумљиво, јер је Радомир Вешовић био црногорски поданик, високи официр и административни функционер Књажевине/Краљевине Црне Горе (Државни архив Црне Горе на Цетињу, Архивски одсјек у Подгорици Државног архива, Архив Историјског института Црне Горе). За један дио дисертације у мањем омјеру кориштени су архиви у Србији (Архив Југославије и Војни архив у Београду). Кориштен је, такође, широк опсег штампе, од оне настале у Црној Гори у различитим периодима и друштвеним околностима, до штампе из Србије и Југославије. Ово стога што је Вешовић био веома комплексна особа, а не само стереотипни високи официр, за чији би живот јавност престала да буде заинтересована после пензионисања. Кориштени су мемоари и сјећања, као и класични архивски извори који су објављени. Новину представља и биљежење сјећања појединаца о Ђенералу Вешовићу у савременом добу, пошто су се у племенско – патријархалном друштву Црне Горе, које се споро распадало током XX вијека, та сјећања преносила из генерације на генерацију. Позитивно оцјењујемо приступ истраживању, систематизовању, уопштавању и презентовању резултата опсежног истраживања. Кандидат је прецизно дефинисао структуру, критеријуме и начин селекције доступних историјских извора. Критички је приступио расположивим необјављеним и објављеним изворима, као и постојећој историографско – дневничкој литератури и штампи. Текст дисертације је језички коректан, разумљив и научно класификован. У складу је са општеприхваћеним принципима, и терминологијом историјске науке.

X ПРЕДЛОГ:

Након упознавања са завршним текстом докторске дисертације „Ђенерал Радомир Вешовић (1871-1938): живот и дјело“ изабрана Комисија закључује да њен садржај и структура одговарају одобреној пријави, односно да су анализирана сва питања која су предходно дефинисана као истраживачки проблем. Комисија такође закључује да ова дисертација по свом истраживачком дometу и сазнањима стеченим о до сада углавном недовољно проучаваној историјској личности, представља оригинално и самостално научно дело. Из тог разлога предлажемо Наставно – научном већу Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици да прихвати извештај о оцени докторске дисертације, како би се стекли сви потребни услови за њену јавну одбрану, на којој ће бити изречена појединачна мишљења и сугестије.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.
2.
3.
4.
5.